

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
Кафедра економіки підприємств

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Дмитро Бабенко

« 03 » 07 2023р.

Гарант освітньої програми

Ірина Банєва

« 03 » 06 2023 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Економіка і фінанси готельних та ресторанних підприємств»

Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність	241 « Готельно-ресторанна справа»
Освітньо-професійна програма	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти «Готельно-ресторанна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 241 Готельно-ресторанна справа галузі знань 24 Сфера обслуговування «Бакалавр»
Освітній ступінь	5
Семестр	денна
Форма здобуття освіти	Олійник Тетяна Георгіївна, канд. екон. наук, доцент
Викладач	oliinykta@gmail.com

Розглянуто на засіданні кафедри економіки підприємств

Протокол № 14 від 13.06. 2023 р.

Завідувач кафедри

Ольга ХРИСТЕНКО

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту

Протокол № 11 від 14.06. 2023 р.

Голова науково-методичної комісії

Ганна ТАБАЦКОВА

Схвалено на засіданні вченої ради факультету менеджменту

Протокол № 11 від 15. 06. 2023р.

Голова вченої ради

Олена ШЕБАНІНА

Миколаїв

2023

<p>1. Призначення дисципліни</p> <p>навчальної</p>	<p>Навчальна дисципліна «Економіка і фінанси готельних та ресторанних підприємств» передбачає надання знань і навичок у сфері теоретичних положень і практичної організації економічної, виробничої та фінансової діяльності готельно-ресторанних підприємств.</p>
<p>2. Мета навчальної дисципліни</p>	<p>Формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності готельно-ресторанних підприємств, системи показників, що їх характеризують та можливих економічних інструментів управління діяльністю підприємств готельно-ресторанного бізнесу.</p>
<p>3. Компетентності</p>	<p>Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов</p> <p>Загальні компетентності: ЗК 03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 09. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Спеціальні (фахові) компетентності: СК 01. Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності СК 05. Здатність управляти підприємством, приймати рішення у господарській діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.</p>
	<p>СК 10. Здатність працювати з технічною, економічною, технологічною та іншою документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом готельного та ресторанного бізнесу .</p> <p>СК 12. Здатність ініціювати концепцію розвитку бізнесу, формулювати бізнес-ідею розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.</p> <p>СК 13. Здатність здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу</p>

<p>4. Заплановані результати навчальної дисципліни</p>	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:</p> <p>PH 01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів, що регламентують діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;</p> <p>PH 02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії готельної та ресторанної справи, організації обслуговування споживачів та діяльності суб'єктів ринку готельних та ресторанних послуг, а також суміжних наук.</p> <p>PH 04. Аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства.</p> <p>PH 05. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.</p> <p>PH 13. Визначати та формувати організаційну структуру підрозділів, координувати їх діяльність, визначати їх завдання та штатний розклад, вимоги до кваліфікації персоналу.</p>	
	<p>PH 15. Розуміти економічні процеси та здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.</p> <p>PH 16. Виконувати самостійно завдання, розв'язувати задачі і проблеми, застосовувати їх в різних професійних ситуаціях та відповідати за результати своєї діяльності.</p> <p>PH 18. Презентувати власні проекти і розробки, аргументувати свої пропозиції щодо розвитку бізнесу.</p>	
<p>5. Опис навчальної дисципліни</p>	<p>Всього: годин/кредитів за навчальним планом, з них:</p> <p>- лекції</p> <p>- практичні заняття</p> <p>- самостійна робота</p> <p>в т.ч. курсова робота</p>	<p><i>150 годин/4кр</i></p> <p>30 /1,0</p> <p>30/1,0</p> <p>90 /3,0</p> <p>30/1,0</p>

Календарний план

Модуль		Змістовий модуль			лекції	практичні заняття	самостійна робота	разом
№	назва	№	назва	теми				
Економіка і фінанси готельних і ресторанних підприємств	1	1	Економічний механізм функціонування ринку готельно-ресторанних послуг	Місце та роль готельного і ресторанного бізнесу в системі народного господарства України	2	2	2	6
				Економіко-правові засади функціонування підприємств сфери готельно-ресторанного бізнесу на ринку	2	2	2	6
				Разом	4	4	4	12
	2	2	Ресурсне забезпечення діяльності готельно-ресторанного підприємства	Основні фонди підприємств готельно-ресторанного бізнесу	2	2	4	8
				Оборотні засоби підприємств готельно-ресторанної сфери	2	2	4	8
				Трудові ресурси та оплата праці на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу	2	2	4	8
				Інвестиційна діяльність підприємств готельно-ресторанного бізнесу	2	2	4	8
				Фінансові ресурси готельно-ресторанних підприємств	2	2	4	8
				Разом	10	10	20	40
	3	3	Методологічні основи товарообороту готельно-ресторанного підприємства	Експлуатаційна програма підприємств готельного господарства	2	2	4	8
				Продукція і товарооборот підприємств ресторанного бізнесу	2	2	4	8
				Товарне забезпечення виробничої програми та товарообороту підприємств ресторанного бізнесу	2	2	4	8
				Витрати та собівартість готельних та ресторанних підприємств	2	2	4	8
				Разом	8	8	16	32
	4	4	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	Прибуток і рентабельність готельно-ресторанних підприємств	2	2	4	8
				Ціноутворення на підприємствах готельного та ресторанного бізнесу			4	4
				Фінансові результати діяльності підприємства	2	2	4	8
				Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінювання	2	2	4	8
				Фінансове планування на підприємствах	2	2	4	8
	Разом	8	8	20	36			
Курсова робота							30	30
Всього годин по навчальній дисципліні					30	30	90	150

*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу

6. Порядок та критерії оцінювання	<p>За всі види робіт впродовж семестру (тести, опитування, контрольні роботи, практичні завдання, індивідуальне завдання тощо) здобувач вищої освіти може отримати від 36 до 60 балів.</p> <p>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з дисципліни здійснюється під час поточного і підсумкового контролю вмій та навичок здобувачів вищої освіти і враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та практичні заняття, а також самостійну роботу та виконання індивідуальних завдань.</p> <p>Перевірка та оцінювання знань здобувачів вищої освіти може проводитись кількома методами:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти під час практичних занять. 2. Виконання індивідуального завдання. 3. Виконання завдань самостійної роботи. <p><i>Заключний контроль</i> знань здійснюється шляхом складання екзамену в письмовій формі. До екзамену допускається студент, який виконав індивідуальні та самостійні завдання з дисципліни та захистив курсову роботу з дисципліни.</p>
--	---

Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти

Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
		min	max	min	max
1. Аудиторна робота в т.ч.:	3	2	5	6	15
- Тестування на практичних заняттях					
- Захист практичних робіт					
- Контрольна робота	6	3	5	18	30
2. Самостійна робота в т.ч.:	1	6	7	6	7
- індивідуальне завдання					
				36	60
Підсумковий контроль (екзамен)				24	40
Разом по дисципліні				60	100

Схема поточного і заключного контролю знань за виконання і захист курсової роботи

Критерій за яким оцінюється робота	Оцінка (балів)	
1. Загальні вимоги до тексту курсової роботи	20	30
- наявність та чіткість формування мети та завдання курсової роботи, обґрунтованість актуальності теми	5	5
- відповідність логічної побудови роботи назві теми, а також поставленим цілям і завданням, пропорційність структури роботи	5	5
- правильність оформлення списку літератури (порядок розміщення, повнота, сучасність, відсутність помилок)	3	3
- наявність, якість ілюстративних матеріалів (рисуноків, схем, діаграм, графіків, таблиць) у тексті роботи та відповідність їх	1	3

оформлення встановленим критеріям (вимогам)		
-правильність оформлення курсової роботи (нумерація сторінок, оформлення титульного аркуша, дотримання вимог до розміру полів, шрифту, міжрядкового інтервалу та ін.), відсутність редакційних помилок	4	4
-повнота та відповідність висновків змісту курсової роботи	5	10
2. Вимоги до змісту курсової роботи	20	40
-наявність та якість критичного огляду літературних джерел. Етика цитування (наявність посилань на літературні джерела). Самостійність суджень і викладу матеріалу (наявність формулювання власної думки студента)	5	10
-наявність, систематичність і глибина особистого аналізу сучасних фактичних матеріалів організації, наявність і переконливість узагальнень і висновків з аналізу	7	13
-розробка, обґрунтування рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності підприємства	7	12
-наявність аналізу зарубіжного досвіду та його використання при розробці пропозицій	1	5
Захист курсової роботи		
-вільне володіння текстом доповіді, наявність в структурі доповіді всіх належних елементів вивчення, представлення, обґрунтування актуальності, мети, завдань курсової роботи, викладення особисто розроблених теоретичних, аналітичних та рекомендаційних аспектів роботи	5	10
-повнота і ґрунтовність відповідей на запитання викладачів, на зауваження і пропозиції, що містяться у рецензії на курсову роботу	15	20
Всього	60	100

Загальна шкала оцінювання ECTS за результатами курсу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	5 (відмінно)	зараховано
82 - 89	B	4 (добре)	
75 - 81	C	4 (добре)	
64 - 74	D	3 (задовільно)	
60 - 63	E	3 (задовільно)	
35 - 59	FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням

		дисципліни
7. Політика курсу		<p>Академічна доброчесність та співпраця: усі види виконуваних робіт перевіряються на плагіат. У разі виявлення плагіату – робота не оцінюється. Про результати плагіату повідомляється науковий керівник.</p> <p>Толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін</p> <p>Психологічне забезпечення навчального процесу: в університеті діє Психолого-педагогічна лабораторія науково-просвітницьких інноваційних технологій розвитку особистості Миколаївського національного аграрного університету, яка здійснює свою діяльність щодо забезпечення соціального супроводу та психологічного забезпечення навчально-виховного процесу серед педагогічних і науково-педагогічних працівників та студентів. Послуги цієї лабораторії безкоштовні. Ви можете дізнатися більше про лабораторію за посиланням: https://www.mnau.edu.ua/vyh-rob/ds-sluzh/. Мобільні пристрої: на курсі застосовується політика нульової толерантності до мобільних пристроїв. Заняття з курсу проходять в аудиторії 108М, яка обладнана комп'ютерами та, необхідним для виконання завдань, програмним забезпеченням</p>
8. Інформаційні джерела		<p style="text-align: center;"><i>Базова</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Басюк Т. П. Економіка готельно-ресторанного бізнесу [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Т. П. Басюк, Т. Л. Керанчук. -Електрон. текст. дан. - Київ : НУХТ, 2018. - 360 с. 2. Економіка і аналіз готельних та ресторанних підприємств : конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня «Бакалавр» спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» денної форми навчання / уклад. І. О. Мельник. - Електрон. текст. дан. - Миколаїв : МНАУ, 2021. - 63 с. URL: https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9808 3. Економіка і аналіз готельних та ресторанних підприємств : метод. реком. для практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти ступеня «Бакалавр» спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» денної форми навчання / уклад. І. О. Мельник. - Електрон. текст. дан. - Миколаїв : МНАУ, 2021. - 38 с. URL:

<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9809>

4. Економіка ресторанного господарства : навч. посіб. / Н. О. Власова, Н. С. Краснокутська, О. А. Круглова, І. В. Мілаш. - Харків : Світ Книг, 2021. - 389 с.

5. Мальська М. П. Готельний бізнес: теорія та практика : підруч. / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк. - 2-ге вид., перероб. та допов. - К. : ЦУЛ, 2019. - 472 с.

6. Сущенко О. А. Готельний бізнес [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. А. Сущенко, Ю. Ю. Лола, Н. В. Козубова. - Харків : ХНЕУ, 2018. - 472 с.

Допоміжна

1. Бошота Н. В. Тенденції розвитку підприємств готельного господарства України. Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. 2018. № 3. С. 66–72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2018_3_12 (дата звернення: 05.10.2022)

2. Величко В. В. Конспект лекцій з курсу «Економіка і фінанси підприємства» (для студентів денної та заочної форм навчання за напрямом підготовки 6.030601 – Менеджмент) / В. В. Величко: Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 152 с.

3. Доценко В. Ф., Косова Т. Д., Ярошевська О. В. Економічна діагностика фінансово-майнового стану закладів готельно-ресторанного господарства. Агросвіт. 2020. № 11. С. 42–49.

4. Любенко Н. М. Фінанси підприємств. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.

5. Нікольчук Ю. М. Готельно-ресторанний бізнес: сучасний стан, фінансове забезпечення, інвестиційна привабливість та перспективи подальшого розвитку в Україні. Бізнес Інформ. 2020. № 5. С. 218-226. URL: <http://surl.li/dsgpl> (дата звернення: 05.10.2022).

Інформаційні ресурси

1. Господарський кодекс України // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – С. 303–458. Конституція України (Основний закон) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – С. 141.

2. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку: нормативна база. – Х. : Курсор, 2000. – 102 с.

3. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 3. – С. 1064.

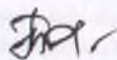

	<p>4. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом : Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2012. – № 32–33. – Ст. 413.</p> <p>5. Про захист економічної конкуренції : Закон України // Голос України. – 2001. – № 37.</p> <p>6. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – С. 337.</p> <p>7. Про колективні договори й угоди : Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1993. – № 36. – Ст. 361.</p> <p>8. Про оплату праці : Закон України // Урядовий кур'єр. – 1995. – № 72–73.</p> <p>9. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні : Закон України // Голос України. – 2001. – № 161.</p> <p>10. Про промислово-фінансові групи в Україні : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 23. – С. 88.</p> <p>11. Про режим іноземного інвестування : Закон України // Бізнес. – 1996. – № 16(69).</p> <p>12. Про товарну біржу : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 10. – С. 139.</p> <p>13. Про фінансовий лізинг : Закон України // Підприємництво, господарство і право. – 1998. – № 2.</p> <p>14. Про ціни і ціноутворення : Закон України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2013. – № 19–20. – Ст. 190.</p> <p>15. Закон України «Про туризм». – Електронний ресурс. Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/324/95</p>
<p>9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами</p>	<p>Набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у Миколаївському національному аграрному університеті із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів вищої освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувачів вищої освіти (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.</p>

	<p>В університеті вхід облаштовано пандусом. Є кнопка виклику чергового. Є відповідальні особи, які організують освітній процес (декан, іступники декана, куратор). Для навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами застосовуються види та форми здобуття освіти, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості. Передбачено використання індивідуальної форми навчання для здобувачів за допомогою:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дистанційної системи Moodle https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=940 лекційний матеріал, практичні завдання, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання; - платформи онлайн-занять Zoom: для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо; - електронного депозитарію МНАУ – для використання інформаційних матеріалів; - аудіо- та відеоповідомлень з лекційним матеріалом, пояснень особливостей завдань та напрямів їх виконання тощо; - спілкування через електронну пошту oliinvtg@gmail.com та телефонний зв'язок; - індивідуального підходу до викладення матеріалу навчальної дисципліни; - можливостей залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд з здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами.
<p>10. Доступ до матеріалів навчання</p>	<p>Матеріали з навчальної дисципліни узагальнено у освітній платформі Moodle за посиланням — https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2464 Бібліотека Миколаївського національного аграрного університету за посиланням — https://lib.mnau.edu.ua/. Репозитарій Миколаївського національного аграрного університету за посиланням — http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/.</p>

Силабус навчальної дисципліни розроблено:

Доцент кафедри економіки підприємств

Тетяна ОЛІЙНИК